

III./ Nariadenia pod I. a II. nevzťahujú sa na židov cudzej príslušnosti /výnimku tvoria iba Židia príslušníci poľskej, nemeckej, maďarskej a rumunskej zeme/.

Tieto smernice upraví na svoju zodpovednosť okresný náčelník dľa miestnych pomerov.

ŠOKA Zvolen (so sídlom na Ostrej Lúke), fond OÚ Zvolen, kartón 58, 210/1939 prez.

Dokument 111

Zmena nariadenia Jozefa Tisu 4. 11. 1938. Deportácie sa mali týkať len Židov - cudzincov a Židov – bezdomovcov. Súčasne bolo nariadené, aby boli deportovaní Židia do svojich domovských obcí.

Policajné riaditeľstvo v Bratislave. Srdienko.

Telefogram

Ohľadom premiestnenia a zatknutia židov, ktorý bol vydaný okresným úradom sa podľa rozhodnutia ministerského predsedu Slovenskej krajiny pozmeňuje takto:

1./ židia, cudzinci: poľskí, maďarskí atď., bez domovci nech sú ihneď premiestnení autobusmi, alebo inými prostriedkami do odstúpeného územia ešte pred obsadením Maďarmi do hĺbky najmenej 20 km.

2./ Židia, ktorí nemajú domovské právo v obci, kde sa zdržujú, nech sú urýchlene vypovedaní do ich domovských obcí. Ohľadom peňazi a zapečatení bytov zostáva v platnosti telefogram pôvodný.

Dajte ďalej okresným úradom dľa rozdelovača⁴.

4. XI. 1938. o 21. 20 Dolejš.

ŠOKA Zvolen (so sídlom na Ostrej Lúke), fond OÚ Zvolen, kartón 58, 210/1939 prez.

Dokument 112

List Prezídia ministerstva hospodárstva z 5. 11. 1938 ministerstvu vnútra o možných negatívnych hospodárskych dôsledkoch deportácií.

Prezídium ministerstva hospodárstva Krajiny Slovenskej

Čís.: 611/prez.1938.

Bratislava, dňa 5. novembra 1938

⁴ Pod textom sú uvedené okresy B. Bystrica, B. Štiavnica, Krupina, Nová Baňa, Brezno a Kremnica.

Ministerstvu vnútra v Bratislave.

Nariadením tamojšieho ministerstva, aby všetky osoby židovskej národnosti resp. náboženstva, ktoré nemajú tunajšej príslušnosti boli vypovedané z územia Slovenska boli postihnuté mnohé priemyselné podniky. Hrozí nebezpečie, že mnohé z týchto podnikov budú musieť byť zastavené. Žiadam preto, aby okresné úrady boli zmocnené povoľovať na určitú dobu snáď 14 dní pobyt tým osobám židovskej národnosti, ktoré sú nevyhnutne potrebné k ďalšiemu provozu podniku alebo obchodu.

Za ministra:
Dr. Fundárek v.r.⁵

SNA, fond MH, karton 1, 611/prez.1938.

Dokument 113

Úradný záznam zo 7. 11. 1938 o likvidovaní deportácií nariadených 4.11.1938. Nariadenie vydal J. Tiso za prítomnosti krajinského prezidenta J. Šimku.

Úradný záznam.

P. predseda vlády za prítomnosti p. prezidenta Dr. Šimka a osobného tajomníka inž. Júliusa Stanu nariadil dať OÚ túto správu.

1./ akciu premiestňovania Židov likvidovať.

2./ poslať urýchlene podrobnú správu o výsledku akcie a výsledku zaistenia majetku presťahovaných ako aj o skúsenostiach v tomto ohľade nadobudnutých.

Telefonogramy boli odoslané na OÚ:

7. XI. 1938⁶

SNA, fond KÚ-Prezídium, kartón 309, 69987/38 prez.

⁵ Dokument sa zachoval nielen v strojopisej podobe, ale aj ako rukou písaný koncept. Taký istý dokument existuje aj s dátumom 7. 11. 1938, s pečiatkou ODPIS! Pod textom pečiatky s textom "Za správnosť vyhotovenia Vedúci prezidiálnej kancelárie" a pridaný nečitateľný podpis. Na spodnej časti dokumentu aj prezentát Prezídia krajinského úradu v Bratislave, došlo dňa 9. 11. 1938., č.j.70582"

⁶ Pod textom sa nachádza zoznam okresných úradov: OÚ v Trenčíne, OÚ v Trnave, OÚ v Žiline, OÚ v Ružomberku, OÚ v Nitre, OÚ v Revúcej, OÚ v Bratislave, OÚ v Poprade, OÚ v Modrom Kameni, OÚ vo Zvolene, OÚ v Michalovciach, OÚ v Prešove.